

er, til at danne sig et selvstændigt Hjem. Mange af os mener, at Vanskeligheden ved at faa et saadant selvstændigt Hjem ligger paa almene Omraader, i den Evne, som private Folk har til at fordyre Jorden og derved lægge Hindringer i Vejen for den enkelte til at skaffe sig sit eget Hjem. Vi har mærket under Udvalgsbehandlingen, at det stadig var derom, Tankerne kom til at dreje sig. Men at foretage et Skridt, der muligvis kunde føre til, at disse uheldige Forhold forandredes, var der ikke Tale om. Vi kunde ikke arbejde paa at nedbryde de Skrånker, som hindrer Folk i at faa selvstændige Hjem, vi kunde kun arbejde paa at sætte dem i Stand til at komme over Skrånken i enkelte bestemte Tilfælde, og det har vi saa ogsaa søgt at gøre.

Striden har navnlig staaet om, hvad der var den hensigtsmæssigste Maade, hvorpaa et saadant selvstændigt Hjem kunde blive oprettet. Om § 9, 2det Stykke, stod navnlig Meningen ret stejlt overfor hverandre, og i Gaar har det ærede Medlem fra Fuglebjerg (Martin Hansen) overordentlig klart gjort Rede for, hvad det var, der bestemte Mindretallet til at blive staaende ved Lovforslagets Ordlyd og ikke gaa med til den Ændring, for hvilken Ordføreren gjorde sig til Talsmand. Hensynet til Statens Pantesikkerhed er ikke for os det afgørende. Man kan strides om, hvorvidt den Støtte, Staten yder, naar den overhovedet indlader sig paa at yde Støtte til dette Øjemed, skal være større eller mindre, men det er ikke Hovedsagen. Hovedsagen for os er, at det netop er paa Jorden og Jordpriserne, Vanskelighederne ligger, nemlig deri, at den Mand, der ikke har Jord nok, snart vil føle, at Livet har ligesom sluttet sig omkring ham, indespærrer ham og gjort ham hjælpeløs. Derfor maatte vort Arbejde særlig gaa ud paa at indrette Loven saaledes, at den bidrog til, at han fik Jord nok.

Jeg tror, at den ærede Ordfører (Niels Frederiksen) i mange Henseender har det samme Syn paa de sociale Forhold som jeg og ligesom jeg mener, at det er i Spørgsmaalet om Jord, det store sociale Problem ligger skjult, men saa undrer det mig noget at høre, at han saa stærkt fremhævede Betydningen af at skaffe den Mand, der kommer til Jord, en tilstrækkelig stor Besætning. Det er klart — det behøver vi ikke at tale om —, at i Øjeblikket vil den Mand, der har en rigelig Besætning, kunne faa mere ud af sin Ejendom end den, der har en mindre

rigelig Besætning, men Spørgsmaalet er netop: Hvor har han de største Muligheder for at arbejde sig op til en stadig bedre, stadig mere økonomisk betrygget Eksistens? Det har han ubetinget der, hvor han har Rummet omkring sig og ved sin egen Flid og Sparsommelighed efterhaanden kan gøre sin Besætning rigeligere. Hvis man derimod sætter ham, i Stand til straks at have en rigelig Besætning, maa Rummet lukke sig om ham, og hans Udviklingsmuligheder begrænses, han er paa Forhaand bragt ude af Stand til at nyde godt af det, som er denne Lovs egentlige Hensigt, at sætte ham lige med de andre, der har et selvstændigt Hjem og Arbejdsmuligheder. Det har derfor undret mig noget at se den Stilling, som Ordføreren paa dette Punkt har indtaget, fordi det synes mig, at det er at foretrække en rent øjeblikkelig ubestridelig Fordel for den varige Virkning, som ogsaa den ærede Ordfører maa indrømme mig ligger i Muligheden til at gøre den voldsomme Magt, som Jorden har til at spærre, saa ringe som muligt. Derfor har vi søgt at indrette Loven saaledes, at alle Interesser førte til at skaffe Landarbejderen saa stort et Jordtilliggende som muligt.

Dernæst ønsker jeg at tale lidt om Spørgsmaalet angaaende Renten, hvor det ærede Medlem fra Rønne (Hauge) om end ikke meget stærkt gjorde sig til Talsmand for at opretholde den gamle Rentefod og modsatte sig Ministerens Forslag om at gaa til 4 pCt. Jeg kan forstaa den Tankegang, ud fra hvilken man gør det, men jeg kan ikke forstaa, at man kan forsøge at bringe det i Sammenhæng med dette Lovforslags Hovedhensigt. Denne Hovedhensigt er at skabe selvstændige Hjem, at sætte Folk, der ikke er udrustede med tilstrækkelige Midler, i Stand til at faa sig et saadant selvstændigt Hjem ligesom andre og, naar de har faaet dette selvstændige Hjem, at give dem Midler til at drive deres Erhverv og arbejde videre under de samme Vilkaar som andre. De andre maa se at klare sig og udvikle deres Erhverv, som de kan, og hvis man giver Statshusmændene en Rentelettelse, kan dette kun betyde, at man foruden Laanet til at danne de selvstændige Hjem tillige vedtager at give alle dem, der har faaet saadanne Laan, et aarligt Tilskud af en eller anden Størrelse. Men saa skulde egentlig Loven deles i to Stykker, en Lov om Oprettelse af Husmandsbrug, en Lov om Oprettelse af aarligt Tilskud til Statshusmænd, et Til-